

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ÇANAKKALE KENTSEL HİZMETLER MÜHENDİSLİK MÜTEAHHİTLİK TİCARET VE SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

2024 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	3
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	4
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	4
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	5
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	6
7. DENETİM BULGULARI	6

TABLÖLÄR LİSTESİ

Tablo 1: Sermaye ve Ortaklık Tablosu	2
Tablo 2: İştirakler Tablosu	2

KISALTMALAR

AŞ

Anonim Şirketi

KDV

Katma Değer Vergisi

TL

Türk Lirası

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Doğrudan Üretim Süreciyle Alakalı Olmayan İhtiyaçların İstisna Kapsamında Alınması
2. Yönetim Kurulu Kararı Olmaksızın Ücret Artışı Yapılması
3. Piyasa Fiyat Araştırması Yapılmaksızın Doğrudan Temin Yöntemiyle Alım Yapılması
4. Zorunlu Olmadığı Halde Tam Tasdik Hizmeti Alınması
5. Kamu İhale Kurumundan İstisna Belgesi Alınmaması
6. Kiralanan Çatılı İşyerinin Kira Artışının Yasal Sınırın Üzerinde Yapılması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Çanakkale Kentsel Hizmetler Müh. Müt. Tic. ve San. A.Ş. 01.07.1998 tarihinde tescil edilerek Çanakkale’de kurulmuştur. Şirketin faaliyet alanları ve konuları; 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin 126’ncı maddesi ile 27.06.1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’ye eklenen Ek Madde 20 ve 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin Uygulanmasına Dair Usul ve Esaslara İlişkin Tebliğ’in 28’inci maddesi doğrultusunda il özel idareleri, belediyeler ile bunların üyesi olduğu mahalli idare birlikleri ve belediye bağlı kuruluşlarında 4734 sayılı Kanun’un 62’nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde ve Kamu İhale Genel Tebliği’nin 78’nci maddesi hükümleri kapsamında personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı yöntemiyle çalıştırılan personelin işçi statüsünde istihdam edebilmelerini sağlamaya ve/veya bu kapsamda işçi statüsünde personel çalıştırılmasına dayalı hizmetleri yürütmeye ilişkin işlemleri gerçekleştirmektedir. Bunun yanında; akıllı soğuk su sayacı satışı ve çöp konteyneri satışı da şirketin diğer faaliyet alanları arasındadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Şirket, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri doğrultusunda kurulmuş anonim bir şirkettir. Dolayısıyla, yönetim kurulu tarafından temsil ve idare olunur. Yönetim kurulu üyeliğine ancak gerçek kişiler seçilebilir. Pay sahibi olan bir tüzel kişi yönetim kurulu üyesi olamaz. Ancak, tüzel kişinin temsilcisi olan gerçek kişiler yönetim kurulu üyesi olarak seçilebilir. Yönetim kurulu niteliği gereği sürekli bir organdır.

Anonim şirket yönetim kurulu; ortakların sermayelerinin korunması ve değerlendirilmesini, şirket alacaklılarının da alacaklarını emanet ettikleri, idare ve temsile yetkili bir organdır. Yönetim kurulu, anonim ortaklığın kanunla öngörülmüş zaruri bir organdır.

Şirketin yönetim organı olan yönetim kurulu, Çanakkale Belediyesi tüzel kişi ortaklığını temsilen 3 üyeden oluşmaktadır. Yönetim Kurulu üyeleri 15/05/2024 tarihli Genel Kurul kararı ile seçilmişlerdir.

Şirkette herhangi bir idari bölüm ve yapılanma mevcut değildir. Tüm iş ve işlemler Yönetim Kurulu ve Şirket bünyesinde çalışan personel eliyle yürütülmektedir. Şirkette çalışan

personel sayısı, 25/02/2025 tarihi itibarıyla 3'tür. Belediye hizmetinde çalışan personel sayısı 893'tür. Çalışan personel 4857 sayılı İş Kanunu'na tabidir.

1.3. Mali Yapı

Çanakkale Kentsel Hizmetler Müh. Müt. Tic. Ve San. A.Ş.'nin nominal sermaye tutarı 500.000,00 TL (Beşyüzbintürklirası) olup sermayesinin tamamı ödenmiştir.

Çanakkale Belediyesi, şirketin %87,45 oranındaki hissesine sahiptir. Şirketin 31/12/2024 tarihi itibarıyla sermaye ve hisse yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 1: Sermaye ve Ortaklık Tablosu

Pay Sahibinin Adı, Soyadı/Ünvanı	Sermaye Miktarı (TL)	Sermaye Oranı (%)
Çanakkale Belediye Başkanlığı	437.250,00	87,45
Çanakkale Hizmet Grupları A.Ş.	62.750,00	12,55

Çanakkale Kentsel Hiz. Müh. Müt. Tic ve San. A.Ş'nin aşağıdaki tabloda yer alan iştiraki bulunmaktadır.

Tablo 2: İştirakler Tablosu

İştirakin Adı, Soyadı/Ünvanı	Sermaye Miktarı (TL)	Sermaye Oranı (%)
Çanakkale Hizmet Grupları A.Ş.	5.175,17	0,09

Şirketin amacı, belediyelerin Kamu Yönetimi Hizmetler çerçevesinde Çanakkale Belediyesine personel istihdam etmektir. Bu nedenle şirketin ana gelirleri personel istihdamından elde edilen hakediş gelirleridir. Bunun yanında; akıllı soğuk su sayacı satışı ve çöp konteyneri satışı da şirketin diğer gelir kalemleridir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

6102 sayılı Kanun'da; Kanun'a tabi gerçek ve tüzel kişilerin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile aynı Kanun'un 175 ve mükerrer 257'nci maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorunda olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu yetkiye istinaden Maliye Bakanlığı tarafından (1) Seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği 26.12.1992 tarihinde yayımlanmış ve 01.01.1994 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Şirketin tabi olduğu muhasebe sistemi (1) Seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde yer alan Tekdüzen Hesap Planıdır.

Şirket, muhasebe kayıtlarını 213 sayılı Kanun ile Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ilkelerine uygun şekilde tutmaktadır.

Anonim şirketin finansal tabloları hakkındaki hükümlere 6102 sayılı Kanun'da yer verilmiştir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu/gelir tablosu/kâr-zarar tablosu,

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile

bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Şirketin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, Şirketin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, şirket yönetimi ile diğer ilgili personel tarafından; işletmenin amaçlarına ulaştığına, faaliyet ve işlemlerin etkin olarak gerçekleştirildiğine, kanun ve düzenlemelere uyulduğuna dair makul bir güvence sağlamak üzere tasarlanan ve uygulanan bir sistemdir. Bu amaçla, iç kontrol sistemi söz konusu hedeflerin gerçekleştirilmesi açısından tehdit oluşturan faaliyet risklerinin de ortaya konulmasını sağlayacak şekilde tasarlanır ve uygulanır.

COSO (Committee of Sponsored Organisation of Treadway Commission) modeli, iç kontrol sistemini birbiriyle ilgili 5 bileşenden oluşan bir sistem olarak tanımlanmaktadır. Bu kapsamda şirketlerde iç kontrol sistemi;

- a) Kontrol ortamını,
- b) İşletmenin risk değerlendirme sürecini,
- c) Finansal raporlama ve iletişim ile ilgili faaliyet süreçlerini de içeren bilgi sistemlerini,
- ç) Kontrol faaliyetlerini ve
- d) Kontrollerin gözetimini içerir.

İç kontrol sisteminin tasarımının değerlendirilmesi, iç kontrolün önemli yanlışlıkları önleme, ortaya çıkarma ve düzeltme kapasitesine sahip olup olmadığını belirlemeye yöneliktir.

Şirketlerde kontrol ortamı, işletmenin yönetim fonksiyonu ile iç kontrol sistemi ve bunun önemine ilişkin işletme yönetiminin ve yönetimden sorumlu kişilerin tutum, davranış ve anlayışlarını kapsar. Kontrol ortamı, işletme çalışanlarının iç kontrol sistemiyle ilgili düşüncelerini etkileyerek, iç kontrol sisteminin etkin, disiplinli bir yapıda oluşmasını sağlar.

Şirketin kontrol ortamının tasarımı değerlendirilmiştir ve bunların işletmenin iş akışı ile ilişkileri dikkate alınmıştır. Bu kapsamda, ahlaki ve dürüstlükle ilgili değerlerin uygulanması ve iletişiminden organizasyon yapısına, yetki ve sorumluluk dağılımından insan kaynakları ile ilgili politika ve uygulamalara kadar pek çok husus değerlendirilmiştir.

Şirketlerin finansal raporlama ile ilgili iş süreçlerini ve iletişimi kapsayan bilgi sistemi işletmenin varlık, yükümlülük ve öz sermayesinin doğruluğunu sağlamak üzere, faaliyet ve işlemlerinin izlenmesi, kaydedilmesi, sınıflandırılması ve raporlanmasına ilişkin muhasebe

sistemini kapsar. Şirketin finansal tablolarının hazırlanması; uygun finansal raporlama yapısı ile işletmenin faaliyet ve işlemlerinin izlenmesi, kaydedilmesi, analiz edilmesi, özetlenmesi ve doğru bir şekilde finansal tablolara yansıtılması süreçlerini içerir. Bu açılardan bilişim sistemi değerlendirilmiştir.

Şirketlerde kontrol faaliyetleri, şirketlerin amaçlarına ulaşmasını engelleyebilecek risklerin ortaya çıkarılması ve gerekli önlemlerin alınması gibi, işletme yönetiminin talimatlarının uygulanmasını sağlayan usul ve esaslardır. Bu kapsamda; yetkilendirmeler, performansın gözden geçirilmesi, bilgi işleme süreçleri, fiziksel kontroller ve görevlerin ayrılması gibi açılardan kontrol faaliyetleri değerlendirilmiştir.

Ayrıca, bilişim sistemlerine ilişkin kontroller, veri merkezi ve ağ işlemleri, sistem yazılımının edinimi, değişimi ve bakımı, erişim güvenliği ve uygulama sistemi edinimi, geliştirilmesi ve bakımı vb. yönlerden değerlendirilmiştir.

Şirketlerde kontrol faaliyetlerinin gözetimi, kontrollerin tasarım ve işleyişinin zamanında değerlendirilmesi ve şartlara bağlı olarak değişiklikler için önemli düzeltici önlemlerin alınmasını da içeren, iç kontrol sisteminin etkinliğini değerlendiren bir süreçtir.

Şirket bağımsız denetime tabi olması sebebiyle her yıl denetlenmekte olup bir nevi iç kontrol süreci bu denetimlerce yerine getirilmektedir.

Şirketin geçmiş yıl faaliyet gelirleri ile harcamalarını takip etmek, kar-zarar durumunu ortaya koyabilmek adına mevzuat gereği hazırlanması gereken finansal tablolarının Mart ayında yapılan Genel Kurula sunulduğu görülmüştür.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Çanakkale Kentsel Hizmetler Müh. Müt. Tic. Ve San. A.Ş.'nin 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde herhangi bir bilgi yer almamaktadır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Doğrudan Üretim Süreciyle Alakalı Olmayan İhtiyaçların İstisna Kapsamında Alınması

Şirketin doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlerine yönelik olmayan ihtiyaçlarını istisna kapsamında karşıladığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3'üncü maddesinde;

“ ...

g) 2 nci maddenin birinci fıkrasının (b) ve (d) bentlerinde sayılan kuruluşların, ticarî ve sınaî faaliyetleri çerçevesinde; doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlerine yönelik ihtiyaçlarının temini için yapacakları, Hazine garantisi veya doğrudan bütçenin transfer tertibinden aktarma yapmak suretiyle finanse edilenler dışındaki yaklaşık maliyeti ve sözleşme bedeli ikitrilyon üçyüzmilyar Türk Lirasını aşmayan mal veya hizmet alımları,

...

Ceza ve ihalelerden yasaklama hükümleri hariç bu Kanuna tâbi değildir.” hükmü yer almaktadır.

Yukarıdaki mevzuat hükmünden anlaşılaçağı üzere istisna kapsamında ihalesiz mal ve hizmet alımı yapabilmek için söz konusu mal veya hizmetin doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlerine yönelik olması gerekmektedir.

Yapılan incelemede şirketin doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlerine yönelik olmayan yeminli mali müşavir tam tasdik raporu hizmet alımını, hukuki danışmanlık hizmet alımını, tüketime yönelik mal ve malzeme alımlarını ihale yapmaksızın gerçekleştirdiği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında; alınan hizmetlerin asgari ücret tarifeleriyle belirlendiği ifade edilmiş olsa da bulgu konusu yapılan mal ve hizmet alımlarıyla ilgili böyle bir belirleme bulunmamaktadır. Ayrıca her ne şekilde olursa olsun mevzuatta açıkça belirtildiği üzere istisna kapsamında ihalesiz mal ve hizmet alımı yapabilmek için söz konusu mal veya hizmetin doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlerine yönelik olması gerekmektedir.

Sonuç olarak mal ve hizmet alımlarının mevzuata uygun olarak gerçekleştirilmesi adına istisna maddesi kapsamına girmeyen söz konusu alımların ihale yapılmak suretiyle veya şartları sağlıyorsa doğrudan temin yöntemiyle gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Yönetim Kurulu Kararı Olmaksızın Ücret Artışı Yapılması

Şirketin avukatlık hizmet alımı kapsamında almış olduğu danışmanlık hizmetine ilişkin avukatlık vekalet ücretinin yönetim kurulu kararı olmaksızın arttırıldığı görülmüştür.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 365'inci maddesinde anonim şirketin yönetim kurulu tarafından yönetileceği ve temsil olunacağı; 368'inci maddesinde yönetim kurulunun ticari mümessil ve ticari vekil atayabileceği; 370'inci maddesinde temsil yetkisini bir veya daha fazla murahhas üyeye veya müdür olarak üçüncü kişilere devredebileceği; 374'üncü maddesinde yönetim kurulunun şirketin işletme konusunun gerçekleştirilmesi için gerekli olan her çeşit iş ve işlemler hakkında karar almaya yetkili olduğu hükümleri yer almaktadır.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden anlaşılabacağı üzere şirketin işletme konusunu gerçekleştirmesi için gerekli olan her çeşit iş ve işlemler hakkında karar almaya yönetim kurulu yetkilidir. Bu yetkisini bizzat kullanabileceği gibi ticari mümessil veya vekil atayarak ya da yetkisini murahhas üyeye veya üçüncü kişilere devrederek de kullanabilmektedir.

Yapılan incelemede; şirketin hukuki danışmanlık hizmet alımı yaptığı, avukatlık hizmet sözleşmesinde avukatın alacağı ücretin her yıl belirlenen avukatlık asgari ücret tarifesine göre ödeneceğinin hüküm altına alındığı, 2024 yılı ortasında ilgili avukatın ücret artışı talebinde bulunduğu ve bu talebe karşılık yönetim kurulu kararı alınmadan ücretin arttırıldığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında ücret artışıyla ilgili yönetim kurulu kararı alındığı ancak sehven karar defterine geçirilmediği ifade edilmiştir. Ancak buna ilişkin kanıtlayıcı belge sunulmamıştır.

Sonuç olarak şirketin söz konusu iş ve işlemleri gerçekleştirebilmesi için yönetim ve temsilde yetkili olan yönetim kurulunun karar alması gerekmektedir.

BULGU 3: Piyasa Fiyat Araştırması Yapılmaksızın Doğrudan Temin Yöntemiyle Alım Yapılması

Şirket tarafından doğrudan teminle yapılan bazı mal alımlarında piyasa fiyat araştırmasının yapılmadığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun “Doğrudan temin” başlıklı 22’nci maddesinin (d) bendinde, büyükşehir belediyesi sınırları dâhilinde bulunan idarelerin onbeş milyar, diğer idarelerin beşmilyar Türk Lirasını aşmayan ihtiyaçları ile (2024 yılı için söz konusu limit tutarı büyükşehir belediyesi sınırları dâhilinde bulunan idarelerin 622.756,00 TL, diğer idarelerin 207.453,00 TL) temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iaşeye ilişkin alımlarını ilan yapmaksızın, teminat almaksızın ve ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılarak doğrudan teminle karşılayabileceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede bazı tüketime yönelik mal alımları ile personelin kıyafet alımlarına ilişkin harcamaların piyasa fiyat araştırması yapılmaksızın doğrudan bir firmadan alındığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında; söz konusu alımlarla ilgili olarak internet siteleri üzerinden fiyat araştırması yapıldığı ifade edilmiştir. Ancak buna ilişkin resmi bir belge sunulmamıştır.

Sonuç olarak ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamak adına doğrudan temin kapsamına giren alımların piyasa fiyat araştırması yapılarak gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Zorunlu Olmadığı Halde Tam Tasdik Hizmeti Alınması

Şirketin mali tablo ve beyannamelerini zorunlu olmadığı halde yeminli mali müşavire tasdik ettirdiği görülmüştür.

Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu Genel Tebliği (Sıra No : 18)’ne göre; yıllık gelir veya kurumlar vergisi beyannamesi vermek durumunda bulunan mükellefler, söz konusu beyannameleri ile bunlara

ekli tablolarını ve bildirimlerini diledikleri takdirde yeminli mali müşavirlere tasdik ettirilebilirler.

Tebliğde bulunan söz konusu hükümden anlaşılaçağı üzere mükelleflerin tasdik ettirme zorunluluğı bulunmamakta, bu işlem ihtiyari olarak yapılabilmektedir.

Yapılan incelemede; şirket mali müşavirlik hizmeti almasına rağmen ayrıca mali tablo ve beyannamelerini yeminli mali müşavire tasdik ettirdiğı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında; şirketin Çanakkale Belediyesine personel hizmeti satışı gerçekleştiren bir şirket olduğı ve bu işin teknik destek alınmadan sadece yönetim kurulu marifetiyle eksiksiz yerine getirilemeyeceğı ifade edilmiştir. Ancak şirketin halihazırda bu işleri için mali müşavirlik hizmeti satın aldığı göz önünde bulundurulduğunda ayrıca mali tablo ve beyannamelerini yeminli mali müşavire tasdik ettirmenin kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılmadığını göstermektedir.

Sonuç olarak; şirket ödeme zorluğu çekmesi nedeniyle ciddi faiz yükü ile karşı karşıya iken böyle bir harcama yapılmaması gerekmektedir.

BULGU 5: Kamu İhale Kurumundan İstisna Belgesi Alınmaması

Şirketin istisna kapsamında yapmış olduğı mal ve hizmet alımlarına ilişkin Kamu İhale Kurumu'ndan alması gereken istisna belgesini almadığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3'üncü maddesinde;

“ ...

g) 2 nci maddenin birinci fıkrasının (b) ve (d) bentlerinde sayılan kuruluşların, ticarî ve sınaî faaliyetleri çerçevesinde; doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlerine yönelik ihtiyaçlarının temini için yapacakları, Hazine garantisi veya doğrudan bütçenin transfer tertibinden aktarma yapmak suretiyle finanse edilenler dışındaki yaklaşık maliyeti ve sözleşme bedeli ikitrilyon üçyüz milyar Türk Lirasını aşmayan mal veya hizmet alımları,

...

Ceza ve ihalelerden yasaklama hükümleri hariç bu Kanuna tâbi değildir.” hükmü yer almaktadır.

Kamu İhale Genel Tebliğı'nin 4'üncü maddesinde;

“ ...

4.3. 4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (g) bendi

4.3.1. 4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (g) bendine göre; aynı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (d) bentlerinde sayılan kuruluşların, ticari ve sınai faaliyetleri çerçevesinde; doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlerine yönelik ihtiyaçlarının temini için yapacakları, Hazine garantisi veya doğrudan bütçenin transfer tertibinden aktarma yapmak suretiyle finanse edilenler dışındaki yaklaşık maliyeti ve sözleşme bedeli (2/1/2009-31/1/2010 tarihleri arasında geçerli olmak üzere) 5.072.080 TL 'yi aşmayan mal veya hizmet alımları, ceza ve ihalelerden yasaklama hükümleri hariç bu Kanuna tâbi değildir.

4.3.2. Kanunda belirtilen idarelerce, 4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (g) bendine ilişkin olarak, Kuruma yapılacak istisna başvurularının değerlendirmeye alınabilmesi için söz konusu başvuruların aşağıda belirtilen şekilde yapılması gerekmektedir:

4.3.2.1. 4734 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (d) bendinde belirtilen kuruluşlar ile enerji, su ulaştırma ve telekomünikasyon sektöründe faaliyet gösteren teşebbüs işletme ve şirketler istisna talebinde bulunabileceklerinden, başvuruda bulunacak idarelerin anılan madde kapsamında olduğunu tevsik eden belgeleri (ana statü, ana sözleşme v.b.) taleplerinin ekinde sunmaları gerekmektedir.

4.3.2.2. (4.3.1.) maddesinde belirtilen idarelerin; kuruluşlarına ilişkin mevzuatına dayalı olarak görevleri ve faaliyet alanları da dahil olmak üzere ticari ve sınai faaliyetleri açık şekilde belirtilecektir.

4.3.2.3. İdarelerin söz konusu ticari ve sınai faaliyetleri çerçevesinde doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlerine yönelik ihtiyaçlarının temini için yapacakları mal veya hizmet alımları ana başlıklar altında toplanmak suretiyle, ekli örneğe (Ek-O.1) uygun olarak hazırlanacak formlarda belirtilecek, bu formların her sayfası idarelerin yetkili kişileri tarafından imzalanarak onaylanacaktır. Söz konusu talep formları ayrıca Word veya Excel dosyası halinde diskette veya CD ortamında gönderilecektir.

4.3.2.4. Yıllık işletme bütçesi, kapasite raporu gibi yukarıda belirtilen hususları tevsik edici belgelerin de taleplerle birlikte gönderilmesi gerekmektedir.

4.3.2.5. *İstisna taleplerinde yer verilecek mal ve hizmetlerin, bu idarelerin ticari ve sınai faaliyetleri çerçevesinde doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlerine yönelik ihtiyaçlarının temini kapsamında, makine-teçhizat, ilk madde ve malzeme (ilk madde, yardımcı madde, ana malzeme, diğer işletme malzemesi ve bunlara ilişkin yedekler) ve dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler gibi doğrudan üretim süreci ile ilgili mal alımları ve hizmet alımları ile sınırlı tutulması, ana faaliyetin bizzat kendisi olan nihai mal ve hizmetler için başvuruda bulunulmaması, üretim süreci ile ilgili olmayan ve bu idarelerin dışındaki diğer idarelerce de ihtiyaç duyulan, üretimle dolaylı ilişkilendirilebilecek ve/veya genel nitelikteki mal ve hizmet alımlarına taleplerde yer verilmemesi gerekmektedir.*

4.3.2.6. *Kanunun 3 üncü maddesinin (g) bendinde sadece ticari ve sınai faaliyetler çerçevesinde doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlere yönelik ihtiyaçların temini için yapılacak mal veya hizmet alımlarına ilişkin istisna hükümleri düzenlendiğinden, Kuruma yapılacak başvurularda yapım işlerine yer verilmemesi gerekmektedir. Bazı başvurularda doğrudan yapım işi için istisna talep edilmemekle birlikte, yapım işi kapsamında kullanılacak mal kalemleri ile yapım işi için gerekli işçilik/taşeron vb. hizmetlere istisna talep edildiği görülmektedir. İstisna taleplerinde bu tür mal ve hizmet kalemlerine birlikte yer verilmesi halinde; Kanuna aykırı olarak yapım niteliğindeki işlerin de istisna kapsamında gerçekleştirilmesi sonucunu doğuracağından, Kuruma yapılacak başvurularda bu nitelikteki taleplere yer verilmemesi gerekmektedir.*

...” ifadeleri yer almaktadır.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden anlaşılaçağı üzere kamu iktisadi kuruluşları ile iktisadi devlet teşekküllerinden oluşan kamu iktisadi teşebbüslerinin ve bunların doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip bulundukları her çeşit kuruluş, müessese, birlik, işletme ve şirketlerin; ticarî ve sınai faaliyetleri çerçevesinde doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlerine yönelik ihtiyaçlarının temini için yapacakları 2024 yılı için 95.508.971,00 TL’yi aşmayan mal ve hizmet alımlarını Kamu İhale Kurumu’ndan istisna belgesi almak kaydıyla 4734 sayılı Kanun hükümlerine tabi olmadan yapabileceklerdir.

Yapılan incelemede şirketin Kamu İhale Kurumu’ndan istisna belgesi almamasına rağmen söz konusu istisna maddesine dayanarak mal ve hizmet alımı yaptığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında bulgu konusu hususa iştirak edilmiş olup istisna belgesi için Kamu İhale Kurumuna başvuruda bulunulacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak mal ve hizmet alımlarının mevzuata uygun olarak gerçekleştirilmesi adına söz konusu istisna belgesi için Kamu İhale Kurumu'na gerekli belgelerle başvurulması gerekmektedir.

BULGU 6: Kiralanan Çatılı İşyerinin Kira Artışının Yasal Sınırın Üzerinde Yapılması

Şirketin hizmet binası olarak kiraladığı taşınmaza ilişkin kira bedelini Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE)'nin on iki aylık ortalamasının üzerinde artırdığı görülmüştür.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun "Konut ve Çatılı İşyeri Kiraları" başlıklı bölümünün 339'uncu maddesinde kamu kurum ve kuruluşlarının, hangi usul ve esaslar içinde olursa olsun yaptıkları bütün kira sözleşmelerine de bu hükümlerin uygulanacağı belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un 343'üncü maddesinde kira sözleşmelerinde kira bedelinin belirlenmesi dışında, kiracı aleyhine değişiklik yapılamayacağı, 344'üncü maddesinde tarafların yenilenen kira dönemlerinde uygulanacak kira bedeline ilişkin anlaşmalarının, bir önceki kira yılında tüketici fiyat endeksindeki on iki aylık ortalamalara göre değişim oranını geçmemek koşuluyla olacağı açıklanmıştır.

Yapılan incelemede; ilk olarak 2023 yılında kiralanan ve hizmet binası olarak kullanılan işyerine ilişkin kira bedelinin 2024 yılı mart ayından geçerli olmak üzere yönetim kurulu kararıyla, TÜFE'nin 2024 yılı Şubat ayı on iki aylık ortalaması olan %55,91 oranını aşacak şekilde 25.000,00 TL'den 40.000,00 TL'ye çıkarıldığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında; yönetim kurulunun piyasa fiyat araştırması yaparak kira bedelini tespit ettiği ifade edilmiştir. Ancak kira artışı mevzuatta belirtildiği üzere TÜFE'nin on iki aylık ortalamasının üzerinde yapılamamaktadır.

Sonuç olarak kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasını teminen kira artışının mevzuatta belirtildiği üzere TÜFE'nin on iki aylık ortalamasının üzerinde yapılmaması gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>